

Faunabeheereenheid Limburg
De heer Melissen
Postbus 960
6040 AZ ROERMOND

Cluster	VTH	Behandeld	M.H.H. Mouchart
E-mail	mhh.mouchart@prvlimburg.nl	Telefoon	+31 6 46 90 19 38
Ons kenmerk	DOC-00026057	Uw kenmerk	
Vpl. nummer		Maastricht	31 oktober 2019
Bijlage(n)	1	Verzonden	31 oktober 2019

Onderwerp

Besluit aanvraag ontheffing vangkooi Wild zwijn met additionele middelen voor effectieve inzet

Geacht bestuur,

Op 8 februari 2019, aangevuld op 20 mei 2019 en 27 augustus 2019, ontvingen wij uw advies ten aanzien van in te zetten middelen ter preventie van de Afrikaanse Varkenspest in Limburg. Een van de nieuwe voorgestelde middelen is de inzet van de vangkooi om de populatie Wilde zwijnen buiten het leefgebied verder omlaag te brengen. Dit advies bevat tevens een verzoek tot aanpassing van reeds verleende ontheffingen Wilde zwijnen bekend onder de ontheffing nummers 2015-11, 2015-12 en 2015-14.

Uw verzoek ziet hierbij op de volgende onderdelen met betrekking tot de gehele provincie Limburg, zowel binnen als buiten de door Gedeputeerde Staten aangewezen leefgebieden:

1. Het toestaan van het gebruik van afwijkende munitie, kaliber en type geweer,
2. Het toestaan van het gebruik van vangkooien met aanvullende middelen om de vangkooi effectief te kunnen gebruiken,
3. Het inzetbaar maken van de ontheffingen op zon- en feestdagen tijdens de daglichtperiode; en
4. Het aanpassen van de voorschriften die zien op het gebruik van lokvoeding.

Wat betreft punt 1, 3 en 4 heeft u reeds de gewijzigde ontheffingen van ons ontvangen. Onderstaand vindt u onze overwegingen met betrekking tot punt 2.

In uw advies van 8 februari 2019 geeft u aan dat in bepaalde terreinen de vangkooi een goede methode zou zijn om aanvullend op de aanzitjacht of andere technieken lokaal de Wild zwijn stand te verlagen. Ook is er door de inzet van vangkooien minder verstoring in bepaalde gebieden en is er ten opzichte van

bijvoorbeeld de bewegingsjacht minder kans op het tijdelijk verplaatsen van dieren binnen hun home ranges, wat een verhoogde kans tot aanrijdingen ten gevolge kan hebben.

Op 27 augustus 2019 heeft u ter aanvulling van uw advies nader toegelicht dat voor het effectief inzetten van de vangkooi afwijking nodig zal zijn van de beschreven regels ten aanzien van een bejaagbaar jachtveld ('40 hectare-eis').

Overwegingen

Ons college kan op grond van artikel 3.10, lid 2, in combinatie met artikel 3.8, lid 1, Wnb ontheffing verlenen voor het doden van Wilde zwijnen en kan daarbij op grond van artikel 3.25, lid 4, Wnb voor het gebruik van middelen voor het vangen en doden dieren, zoals vangkooien, en voor het gebruik van het geweer op een jachtveld dat niet voldoet aan de '40 hectare-eis' ontheffing verlenen.

Op grond van artikel 3.26, lid 3, Wnb kan ons college ontheffing verlenen van de in het Besluit natuurbescherming vastgelegde regels ten aanzien van het geweer, munitie en de inzet van middelen ter bestrijding van Wilde zwijnen. Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.26, derde lid, Wnb kan worden verleend indien rekening wordt gehouden met de belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu en de bescherming van flora- en fauna.

Wettelijk belang

De populatie Wilde zwijnen buiten de leefgebieden vertoont een toenemende trend. Als gevolg van de toenemende populatiegroei en de toenemende verspreiding is er een toename van het aantal schadegevallen en aanrijdingen. Er wordt schade aangericht aan grasland en akkerbouwgewassen als mais, granen en suikerbieten. Ook dient er sinds september 2018 rekening te worden gehouden met een dreiging van Afrikaanse Varkenspest vanuit België en het daarmee verband houdende verhoogd risico voor het wettelijk belang schade bij gehouden varkens bij een uitbraak binnen de Wilde zwijnenpopulatie in Nederland.

In het kader van de Afrikaanse Varkenspest zijn er enkele afspraken gemaakt met provincies met een Wilde zwijnen populatie en het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit. Binnen deze afspraken is overeengekomen om als preventieve maatregel in te zetten op het verlagen van de populatie Wilde zwijnen buiten de leefgebieden zodat de kans op insleep van Afrikaanse varkenspest via Wilde zwijnen wordt verminderd. Om de aantallen daadwerkelijk te kunnen verkleinen, zijn extra middelen bovenop het nu bestaande instrumentarium noodzakelijk.

Vangkooi

De term 'vangkooi' wordt in het kader van onderhavig besluit op de volgende wijze gedefinieerd:

'Een constructie ten behoeve van het vangen van Wilde zwijnen die na sluiting (dichtklappen) niet meer toegankelijk is voor additionele dieren totdat de vangkooi geleegd is en opnieuw in werking is gesteld.'

Het gebruik van vangkooien voor het vangen en doden van Wilde zwijnen is inderdaad een effectief middel. De vangkooi is 24 uur per dag actief en kan ingezet worden in gebieden die voor aanzit ontoegankelijk zijn. Hierdoor wordt de kans om een Wild zwijn te doden vergroot.

Net als afwijkende munitie of het gebruik van de demper is de vangkooi een aanvullend middel in de Limburgse 'instrumentenkoffer' voor Wild zwijn beheer. Hiermee kan lokaal worden afgewogen welke middelen het meest geschikt zijn om in te zetten. Diversiteit van middelen verhoogt hierbij de vangkans.

Dierenwelzijn

Wilde zwijnen zijn niet gewend aan gevangenschap of de aanwezigheid van mensen en ervaren daarom stress in een vangkooi. Om verwondingen en stress zoveel mogelijk te voorkomen worden er voorschriften opgenomen in de ontheffing. Deze voorschriften zien onder andere op het tijdig ledigen van een vangkooi, inrichting van de vangkooi¹ en plaatsing van een dodelijk schot². Hiernaast is er door u aanvullend een 'vangkooi protocol' opgesteld met gebruiksinstructies van een vangkooi.

Te gebruiken kaliber bij doding

Het gebruik van het bij Besluit natuurbescherming, artikel 3.15, voorgeschreven soort munitie voor het doden van Wilde zwijnen (minimaal 6,5 mm met een trefenergie van 2.200 Joule op 100 meter) of het gebruik van reeds door Gedeputeerde Staten toegestane gladloopkogel patronen 'Brenneke-patronen' zorgt bij het doden van Wild zwijn in de vangkooi voor risico's tot ricochet (afketsen) van de kogel of kogelfragmenten. Hiernaast zorgt de inzet van een zwaar kaliber bij het doden van Wilde zwijnen in de vangkooi voor een zodanige beschadiging van het dier dat de afname van weefsel en bloed niet meer mogelijk is of zwaar bemoeilijkt wordt.

Met een klein kaliber kogel (minimaal .22 Magnum) met een loopmond-energie van minimaal 300 Joule worden deze effecten voorkomen maar geeft voldoende energie af bij gebruik op korte afstand om bij een schot in de hersenen resp. hersenstam een Wild zwijn te doden³. De kogel zal veelal in het lichaam achterblijven, waardoor het omgevingsgevaar sterk vermindert.

Omvang van jachtveld

Met het vaststellen van de regels ten aanzien van de omvang van jachtvelden is de totstandkoming van qua oppervlakte en afmetingen behoorlijk bejaagbare jachtvelden beoogd. Slechts in zodanige jachtvelden is het mogelijk een behoorlijke wildstand op te bouwen en in stand te houden. De oppervlakte-eisen hebben vooralsnog de achtergrond te waarborgen dat het gevoerde wildbeheer zo veel mogelijk op populatieniveau plaatsvindt en dat wordt voorkomen dat wildpopulaties overbejaagd zouden worden. Het is daarom aangewezen slechts ontheffing van deze eisen te verlenen in uitzonderingssituaties.

Eerder heeft ons college al ontheffing verleend om het geweer te kunnen gebruiken in gebieden die door fysieke terreinomstandigheden niet bij een bejaagbaar veld kunnen worden gevoegd, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een door snelwegen ingesloten perceel. In de voorliggende aanvraag wordt ontheffing gevraagd om het mogelijk te maken om het gebruik van het geweer en de vangkooi mogelijk te maken zonder dat het nodig is om van een groot aantal aanliggende jachthouders, eigenaren of grondgebruikers toestemming te verkrijgen. Het verkrijgen van deze toestemmingen door de uitvoerders leidt tot praktische problemen.

¹ Mondelinge mededeling Instituut Natuur- en Bosonderzoek.

² NFI, 2011, Beantwoording van vragen naar aanleiding van het afschot van wilde zwijnen binnen de bebouwde kom. Den Haag, rapport 2011.11.14.139, in opdracht van GS van de provincie Gelderland.

³ H. Zoller, Landesbetrieb Forst Brandenburg, jan. 2018, 'Der mobile Fallenfang als wirksame Methode zur Reduzierung von Schwarzwildpopulationen zur Afrikanischen Schweinepest-Prävention'.

Voor het doden van een Wild zwijn in een vangkooi is er geen sprake van beheer in het vrije veld maar wordt een geweer gebruikt voor het zo snel mogelijk doden van een gevangen dier op een vaststaande locatie. Door vast te houden aan het verkrijgen van toestemmingen grondgebruiker voor 40 hectare aaneengesloten veld rondom de vangkooi vallen mogelijk geschikte locaties voor het middel vangkooi af of dient een gevangen Wild zwijn allereerst verplaatst te worden naar een aaneengesloten bejaagbaar veld van minimaal 40 hectare om afschot te kunnen uitvoeren. In het kader van dierenwelzijn is dit laatste niet wenselijk.

Staat van instandhouding

Het toestaan van additionele maatregelen ter verlaging van de stand Wilde zwijnen in Limburg doet niet af aan het feit dat de duurzaamheid van de populatie binnen de provincie Limburg niet in geding mag komen. Toetsing van de staat van instandhouding heeft plaatsgevonden bij ontheffingverlening in 2015, sindsdien heeft er hierin geen wijziging plaatsgevonden. Het toestaan van additionele middelen ter verlaging van de stand Wilde zwijnen leiden niet tot een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van Wild zwijn binnen de provincie Limburg, die gewaarborgd is binnen het aangewezen leefgebied De Meinweg.

Besluit

Gelet op het voorgaande verlenen wij u, Stichting Faunabeheereenheid Limburg, ontheffing als bedoeld in artikel 3.10, lid 2, in combinatie met artikel 3.8, lid 1, Wnb, artikel 3.25, lid 4, Wnb en artikel 3.26, derde lid, Wnb. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

Onderhavige ontheffing geeft een nadere invulling van toegestane middelen in het kader van beheer van Wilde zwijnen binnen provincie Limburg. Deze ontheffing werkt additioneel aan het reeds gestelde in ontheffing nummer 2015-03 "Algemene voorschriften" als verleend op 5 november 2015.

Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 570, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

Een afschrift van dit besluit is gezonden aan de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving van de Provincie Limburg.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized capital 'A' followed by a horizontal line and a small loop.

ing. C.M.P. Salomons
clustermanager Natuur en Water